

CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD - 2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, nr. 198
Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/443 din "25" 04 2013

La nr. 04 – 07/ 486 din 17 aprilie 2013

Prof. D. Chibon

D. Chibon

DL

25.04.2013

**Centrul Național pentru Protecția
Datelor cu Caracter Personal**

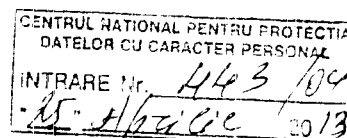
Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului protecției datelor cu caracter personal pentru anii 2013 – 2018.

Anexă potrivit textului: 2 file.

**Șef al Direcției Generale
Prevenirea Corupției**

V. Verebceanu

Vitalie VEREBCEANU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului protecției datelor cu caracter personal pentru anii 2013-2018

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege ordinară, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr. 780-XV din 27 decembrie 2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul este elaborat în scopul asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în Republica Moldova, care să corespundă standardelor europene și să asigure supremația legii.

d. Suficiența argumentării. Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului. Autorul a specificat condițiile care au determinat elaborarea acestuia, principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației și referințe la reglementările corespundente ale legislației comunitare. Elaborarea proiectului este binevenită și necesară.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea prevederilor proiectului presupune cheltuieli financiare și în proiect sunt menționate sursele din care aceasta va fi asigurată.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele subiecților datelor cu caracter personal, prin convingerea acestora că prelucrarea datelor cu caracter personal de către diferite entități nu are scopul final limitarea dimensiunii intimității și a vieții lor private, inclusiv prin educarea subiecților de date cu caracter personal în spiritul conștientizării importanței sferei private, ca parte

componentă a vieții contemporane.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Potrivit prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică plasează pe pagina web oficială, cu cel puțin 15 zile lucrătoare pînă la examinarea deciziei, anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei care trebuie să conțină: argumentarea necesității de a adopta decizia, termenul-limită, locul și modalitatea în care cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate pot avea acces la proiectul de decizie și pot prezenta sau expedia recomandări, datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor.

La momentul efectuării expertizei anticorupție proiectul este plasat pe pagina web a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23 august 2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03 mai 2007, de către

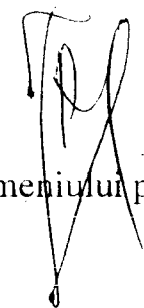

Vadim Gheorghită
Inspector superior Direcția legislație și expertiză anticorupție
24 aprilie 2013

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a Centrului Național Anticorupție - www.cceec.md

TABELUL DIVERGENȚELOR

propunerilor și obiecțiilor la proiectul de Lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltarea a domeniului protecției datelor cu caracter personal pentru anii 2013-2018

 Poniș V.
18.06.2013

Nr.	Autorul	Conținutul propunerilor și obiecțiilor	Acceptarea
1	2	3	4
1.	Ministerul Economiei	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
2.	Ministerul Finanțelor	Propune revizuirea documentului din punct de vedere redacțional și al corectitudinii juridice, spre exemplu completarea actelor normative și legislative nominalizate în proiect cu denumirea/numărul/data.	Se acceptă. Proiect revizuit.
3.	Ministerul Afacerilor Interne	Lipsa de obiecții sau propuneri.	-
4.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Lipsa de obiecții și propuneri, considerându-l în concordanță cu angajamentele asumate față de Uniunea Europeană în contextul actualului cadru de cooperare Republica Moldova-Uniunea Europeană	-
5.	Ministerul Apărării	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
6.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Lipsa de obiecții și propuneri.	-

7.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	<p>Susține proiectul cu următoarele obiecții:</p> <p>1. Referitor la capitolul II, punctul 1.4, e necesară traducerea cuvântului “cloud computing”.</p>	<p>Nu se acceptă. În conformitate cu prevederile Legii privind actele legislative, terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia. „Cloud computing” este termen utilizat la nivel internațional și adoptat de legislația în vigoare – pct. 41 din Hotărârea Guvernului nr. 710 din 20 septembrie 2011.</p>
		<p>2. E oportună o descriere mai amplă a etapelor de implementare a documentului de politici, cerință indispensabilă pentru obținerea rezultatelor cât și a indicatorilor de progres prevăzuți.</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul Strategiei a fost elaborat în conformitate cu cerințele față de documentele de politici prevăzute de Legea privind actele legislative.</p>
		<p>3. În ultimul enunț al Strategiei, se propune substituirea cuvântului “independenți” prin fraza “care pot fi organizații, cetățeni care nu au participat nemijlocit la elaborare, specialiști străini și organizații internaționale”.</p>	<p>Se acceptă. Ultimul enunț a fost expus în varianta propusă: „Raportul de evaluare finală va fi elaborat cu antrenarea și concursul experților, care pot fi organizații, cetățeni care nu au participat nemijlocit la elaborare, specialiști străini și organizații internaționale.”</p>
8.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
9.	Ministerul Mediului	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
10.	Ministerul Educației	1. Propune excluderea cuvântului „manuale” din activitatea privind elaborarea și editarea de manuale de la Obiectivul nr. II din Strategie	Se acceptă. Cuvântul a fost exclus.

		<p>2. Reieșind din principiul autonomiei universitare, propune modificarea responsabililor indicați la activitatea privind „Introducerea în curriculum național universitar și postuniversitar a unui curs/teme privind domeniul protecției datelor cu caracter personal” din planul de acțiuni.</p>	<p>Se acceptă. La rubrica „Responsabili” a fost inclusă sintagma „instituțiile de învățământ superior”.</p>
		<p>3. Propun completarea rubricii „Responsabili” a acțiunii privind „Celebrarea la 28 ianuarie a Zilei Protecției Datelor în instituțiile de învățământ” cu indicarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal</p>	<p>Se acceptă. Rubrica „Responsabili” a fost completată cu sintagma „Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”</p>
		<p>4. Propun modificarea termenului de semnare a Acordului de colaborare între Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Ministerul Educației.</p>	<p>Se acceptă. Termenul a fost modificat pentru semestrul II, anul 2013.</p>
11.	Ministerul Culturii	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
12.	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
13.	Ministerul Sănătății	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
14.	Ministerul Tineretului și Sportului	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
15.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
16.	Comisia Națională a Pieței Financiare	Lipsa de obiecții și propuneri.	-

17.	Centrul Național Anticorupție	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
18.	Comisia Națională pentru Integritate	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
19.	Procuratura Generală	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
20.	Serviciul de Informații și Securitate	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
21.	Banca Națională a Moldovei	<p>1. Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal stabilește expres obligațiile operatorilor de date cu caracter personal, lăsînd, în mare parte, la discreția lor modalitățile și formele concrete de îndeplinire a acestor obligații.</p> <p>În aceste condiții, Strategia și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia interferează cu funcțiile primordiale ale autorităților publice, definite <i>ab initio</i> de legiuitor. Mai mult, proiectele avizate suplinesc cadrul legal privind protecția datelor cu caracter personal cu obligații noi pentru autoritățile publice și operatorii de date cu caracter personal.</p> <p>Din aceste considerente, se propune reexaminarea a Strategiei și Planului de acțiuni, pentru a nu depăși legea-cadru în domeniu.</p>	<p>Nu se acceptă. Strategia are drept scop consolidarea cadrului juridic, instituțional și social adecvat în scopul asigurării protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal; crearea mecanismelor necesare pentru punerea în aplicare a Legii privind protecția datelor cu caracter personal și pentru implementarea de către operatori și persoanele împuternicite de operatori a prevederilor acestui act legislativ, precum și sensibilizarea subiecților de date cu caracter personal referitor la drepturile de care dispun.</p>

		<p>2. Strategia stabilește obligația instituțiilor vizate în Planul de acțiuni de a prezenta <i>semestrial</i> rapoarte de progres privind rezultatele îndeplinirii acțiunilor (pag.19), în timp ce din art.20 alin.(1) lit. l) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, rezultă obligația autorităților publice de a prezenta rapoarte anuale de activitate privind protecția persoanelor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.</p>	<p>Nu se acceptă. Obligația prevăzută la pag. 19 din proiectul Strategiei vizează raportarea activităților incluse în Planul de acțiuni la Strategie, iar art. 20 alin. (1) lit. l) a Legii pune în sarcina autorităților de a prezenta rapoarte generalizate de activitate privind protecția persoanelor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.</p>
		<p>3. Este necesar excluderea sintagmei „instituțiile bancare” din alineatul 6, Cap.I pag.3 din Strategie sau revizuirea acestui alineat, ținând cont de faptul că Strategia urmează a fi aprobată prin Lege, iar afirmațiile ce definesc situația actuală în domeniu (abuzul de volum și categoriile datelor colectate, încălcarea flagrantă a drepturilor prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal) nu sînt completate cu date statistice.</p>	<p>Nu se acceptă. Constatările incluse în proiectul Strategiei, care vizează anumite tipuri de încălcări, persistă în continuare, spre exemplu „colectarea în continuare, la momentul încheierii contractelor cu instituțiile bancare, a copiei fișei de însoțire la buletinului de identitate, care conține date cu caracter personal, privind starea civilă, participarea la alegeri, membrii familiei, cît și datele biometrice – culoarea ochilor, grupa sanguină, care sînt excesive scopurilor declarate la momentul colectării de către instituțiile financiare.</p>
		<p>4. La pct. 1.1 din Plan se propune substituirea textului “cu participarea” cu textul “cu suportul” din coloana 5 “ Responsabilii ”, ținând cont de competențele Centrului stabilite la art.20 alin.(1) lit.0) și q) și alin.(2) lit. a)-b) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>5. La pct. 1.1 și 1.2 din Plan, termenul “instrucțiuni”, cu specificarea “linii de directorii”, induce confuzie, ținând cont de art.20 alin.(1) lit.c) și art.24 alin.(4) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, care stabilesc competența</p>	<p>Se acceptă. Excluză sintagma „linii directorii”.</p>

		<p>Centrului de a emite <i>instrucțiunile</i> necesare pentru a aduce prelucrările de date cu caracter personal în conformitate cu prevederile legii.</p>	
		<p>6. Acțiunile prevăzute la pct.1.3 din Plan privind inițierea unor proiecte comune cu autoritățile publice și operatorii de date personale și elaborarea Codurilor de Conduită, depășesc cadrul de cooperare prevăzut de lege (în special art.20 alin.(1) lit.k) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal). Legea prevede expres atribuțiile de analiză, informare și de acordare a asistenței în domeniul protecției datelor cu caracter personal (art.20 alin.(1) lit.j), l), o), r) din aceeași lege).</p>	<p>Nu se acceptă. Acțiunea transpune prevederile art. 27 al Directivei 95/46/CE privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și are drept scop completarea cu un instrument util pentru a furniza instrucțiuni asupra modului în care datele cu caracter personal pot fi prelucrate luând în considerație particularitățile prelucrării datelor efectuate în anumite sectoare.</p> <p>Reieșind din cosiderentul logic, Centrul <i>de jure</i> poate elabora și aproba unilateral instrucțiuni în diferite sectoare în care au loc operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal, însă această acțiune nu oferă posibilitatea operatorilor de a-și expune opinia și de a veni cu propuneri proprii.</p>
		<p>7. Obligația de a elabora o declarație de confidențialitate (pct.1.4 din Plan) este redundantă, având în vedere că legea stabilește expres obligația operatorilor de a asigura confidențialitatea datelor personale, fără a reține exigențe cu privire la modalitățile de asigurare a acestei obligații.</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea este inclusă drept instrument de transpunere în practică a prevederilor legale din Codul muncii (art. 91-94), Codul Civil (art. 701).</p>

		<p>8. Acțiunile stabilite la pct.1.4, privind elaborarea și aplicarea unei politici transparente și ușor accesibile în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și modalitatea de exercitare a drepturilor de către persoanele vizate și asigurarea posibilității realizării de către subiecți a drepturilor la informare, de acces, de opoziție și de acces la justiție sînt redundante și excesive. Legea privind protecția datelor cu caracter personal reglementează explicit obligațiile operatorului în acest sens (art.12-18 ale legii) și lasă la latitudinea operatorului de date cu caracter personal formele de îndeplinire a acestor obligații.</p>	<p>Nu se acceptă. Acțiunea transpune direct prevederile art. 13 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal și anume de a explica subiectului de date cu caracter personal, indiferent de nivelul său de dezvoltare socio-umană, modalitatea clară de prelucrare a datelor cu caracter personal.</p>
		<p>9. Cerința de a implementa principiul “<i>privacy by design</i>”, stabilită de pct.1.4 al Planului de acțiuni, excedează cadrul legal, care nu instituie o asemenea obligație.</p>	<p>Nu se acceptă. Conform art. 29, 30 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, operatorii au obligația de a asigura confidențialitatea și securitatea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.</p> <p>Totodată, art. 4 din Legea cu privire la registre, prevede că crearea și ținerea registrelor se efectuează în baza următoarelor principii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) legalitatea creării registrului; b) protecția drepturilor persoanelor fizice și juridice; c) protecția datelor cu caracter personal ale persoanelor fizice. <p>Suplimentar, în scopul excluderii confuziei a fost utilizată, drept exemplu, terminologia conținută în reglementările legislației comunitare.</p>

		<p>10. Se recomandă elucidarea faptului că penultima acțiune de la pct. 1.4 al Planului (“Mediatizarea, promovarea și monitorizarea respectării obligației de notificare și înregistrare a operatorilor de date cu caracter personal [...]”) incumbă Centrului și nu operatorilor de date personale (coloana 5).</p>	<p>Se acceptă. S-a introdus sintagma „CNPDCP în colaborare cu operatorii de date cu caracter personal”.</p>
		<p>11. Se propune excluderea textului “Autoritățile administrației publice centrale și locale, în cooperare cu alte instituții abilitate” de la pct. 2.1 al Planului, întrucât informarea societății despre problemele și preocupările prioritare în domeniul protecției drepturilor persoanei și a subiecților despre drepturile lor depășește atribuțiile legale ale acestor autorități. Pe de altă parte, legea prevede expres atribuțiile Centrului în acest sens (art.20 alin.(1) lit.d) și q) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal).</p>	<p>Nu se acceptă. În activitățile de informare a societății cu privire la beneficiile rezultate din protecția datelor cu caracter personal, a consecințelor negative care pot apărea odată cu nerespectarea regimului de confidențialitate și securitate a prelucrării acestor date urmează a fi implicați operatorii de date cu caracter personal, obligație ce derivă din art. 12 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.</p>
		<p>12. Se sugerează excluderea textului “alte autorități publice” de la pct.2.2, coloana 5, întrucât aceștia sînt de fapt beneficiarii cursurilor de instruire.</p>	<p>Se acceptă. Textul menționat a fost exclus</p>
<p>22.</p>	<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației</p>	<p>Propuneri: Avînd în vedere că potrivit preambulului Legii privind protecția datelor cu caracter acest act legislativ a transpus <i>exclusiv</i> prevederile Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 <i>privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, este necesar să se implementeze în sistemul juridic național norme specifice pentru sectorul</i></p>	<p>Nu se acceptă, din lipsa propunerilor constructive în vederea includerii acestora în proiectul Strategiei.</p>

		<p><i>telecomunicațiilor referitoare la confidențialitate</i> statuate în Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului <i>privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice</i> din 12 iulie 2002 (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), în redacția Directivei 2009/136/CE, încât cadrul juridic național să conțină norme moderne, coerente și uniforme care să ofere destinatarilor securitate juridică și să reducă sarcina administrativă la minimum a întreprinderilor ce activează în sector, <u>asigurând un nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal</u>.</p>	
23.	Consiliul Concurenței	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
24.	Curtea de Conturi	<p>Curtea de Conturi comunică faptul că susține proiectele nominalizate cu următoarele obiecții și propuneri.</p> <p>1. La matricea SWOT, din conținutul Capitolului I „<i>Situația actuală, definirea problemelor și tendințelor generale</i>” a Strategiei pentru anii 2013-2018, punctul 5 din compartimentul „Amenințări” urmează a fi completat cu text sau exclus.</p> <p>2. Sintagma „<i>să asigure supremația legii</i>” din conținutul <i>obiectivului general</i> al Strategiei pentru anii 2013-2018, prevăzut la Capitolul II „<i>Viziunea, obiectivele generale și obiectivele specifice ale strategiei</i>”, propunem a fi substituită cu sintagma „<i>să asigure respectarea cadrului legislativ-normativ care reglementează acest domeniu</i>”.</p>	<p>Se acceptă. Punctul 5 din Matrice a fost exclus.</p> <p>Nu se acceptă. Sintagma propusă a fi substituită are același sens ca și sintagma indicată în proiect.</p>

		<p>3. La „<i>Obiectivul specific 1</i>” din Capitolul II al Strategiei pentru anii 2013-2018, <i>subpunctul 1.4</i>, acțiunea „abordarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal începînd cu momentul elaborării conceptelor tehnice a sistemelor informaționale și a sistemelor de evidență destinate prelucrării datelor cu caracter personal” considerăm că necesită a fi reformulată, întrucît poartă un caracter prea general pentru a fi o acțiune concretă.</p>	<p>Nu se acceptă, deoarece conform acestei acțiuni principiile de protecție a datelor cu caracter personal urmează a fi tratate/puse la bază chiar de la începutul elaborării conceptelor tehnice ale sistemelor informaționale</p>
		<p>4. La Capitolul III „Resursele financiare” punctul „<i>c) alte surse</i>” se propune a fi completat cu cuvintele „<i>neinterzise de lege</i>”.</p>	<p>Se acceptă. Completat.</p>
		<p>Suplimentar, menționăm că, deși în conținutul activităților obiectivului specific 3, punctul 3.1. din Capitolul II, este menționat <i>inter alia</i>, că lacunele existente nu sînt de ordin legislativ, ci de ordin sistemic, totuși, faptul că Legea nr.133 din 08.07.2011 nu prevede exhaustiv care informații constituie date cu caracter personal (după cum prevede expres categoriile speciale de date cu caracter personal) creează, în practică, mai multe situații problematice. Aceasta se datorează faptului că Legea nr.133 din 08.07.2011 stipulează doar în linii generale, că datele cu caracter personal constituie „<i>orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă</i>”, lăsînd, astfel, loc de interpretări și confuzii, iar în unele cazuri, autoritatea publică efectiv se află în dificultate de a stabili dacă o informație conține sau nu date cu caracter personal,</p>	<p>Nu se acceptă. Anexa nr. 1 la Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010 conține categoriile de date cu caracter personal.</p>

		<p>care nu pot fi prelucrate decât cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal. Astfel, considerăm că o prevedere expresă a categoriilor de date cu caracter personal este absolut necesară pentru a asigura o interpretare uniformă și neechivocă a Legii nr.133 din 08.07.2011.</p>	
		<p>Totodată, menționăm că în conformitate cu Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001, Capitolul III „<i>Inițierea elaborării actelor legislative</i>” art.13¹ alin.(4) strategia reprezintă un document într-o anumită politică care cuprinde direcția orientativă de activități pentru un termen mediu sau lung, avînd drept scop identificarea modalității și mecanismului de realizare a obiectivelor în problemele abordate. Prin urmare, în conformitate cu legislația în vigoare, Strategia pentru anii 2013-2018 trebuia să fie aprobată înainte de adoptarea Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08 iulie 2011.</p>	<p>Nu se acceptă. Legea privind protecția datelor cu caracter personal este legea cadru, iar Strategia drept scop asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal, prin consolidarea dialogului cu grupurile interesate din sectoarele public și privat în scopul sporirii gradului de conștientizare a necesității implementării măsurilor de protecție a datelor cu caracter personal, prin sensibilizarea persoanelor asupra drepturilor de care dispun în calitate de subiecți ai datelor cu caracter personal, inclusiv prin dezvoltarea și consolidarea cadrului juridic, instituțional și social necesar pentru valorificarea potențialelor beneficii.</p>
25.	Î.S. „Poșta Moldovei”	Î.S. „Poșta Moldovei” comunică lipsa de obiecții și propuneri.	-
26.	Î. M. Moldcell S.A.	Propun revizuirea termenilor prevăzuți în Plan pentru obiectivul I.	Se acceptă. Termenii revizuiți și modificate etapele de implementare în ordine cronologică.

27.	Î.M. Orange Moldova S.A.	<p>Orange Moldova atrage atenția asupra paragrafului 6, pagina 3, din Capitolul I "Situația actuală, definirea problemelor și tendințele generale": <i>"Persoanele fizice sînt expuse zilnic situațiilor în care instituțiile bancare, agențiile de turism, instituțiile medicale, prestatorii de servicii de telefonie și internet etc., utilizează pe larg datele cu caracter personal, deseori făcînd abuz de volumul și categoriile datelor pe care le colectează, încălcînd flagrant drepturile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal. Subiecții nu sînt informați astfel încît să înțeleagă pe deplin scopul pentru care sînt colectate și urmează a fi prelucrate datele cu caracter personal care-i vizează."</i></p> <p>Astfel, solicităm excluderea sintagmei: <i>"prestatorii de servicii de telefonie și internet"</i> din paragraful 6, al Capitolului 1 al Strategiei. Totodată, recomandăm modificarea întregului paragraf de mai sus, utilizînd afirmații neutre, care să nu facă referință automat la toate companiile din sectoare importante ale economiei țării.</p>	<p>Nu se acceptă, deoarece constatările incluse în proiectul Strategiei persistă în continuare, spre exemplu „colectarea în continuare, la momentul încheierii contractelor cu instituțiile bancare, a copiei fișei buletinului de identitate, care conține informații cu caracter personal, precum starea civilă, participarea la alegeri, membrii familiei, cît și datele biometrice – culoarea ochilor, grupa sanguină.</p>
28.	Moldtelecom	<p>S.A. "Moldtelecom" comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>	-

29.	IDIS Viitorul	<p>1. La elaborarea Strategiei și întocmirea notei informative, autorul urma să se ghideze de <i>Regulile de elaborare și cerințe unificate față de documentele de politici</i>, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.33 din 11 ianuarie 2007. Astfel, conform pct.16 din Regulile sus-menționate, la elaborarea documentelor de politici vor fi elaborate câteva scenarii posibile de implementare. Pct.28 explică, că scenariile de implementare reprezintă totalitatea soluțiilor posibile, precum și argumentarea acestora, în scopul identificării variantei optime de implementare a politicii publice. Conform pct.29, scenariile urmează să reflecte: a) descrierea problemei și prioritatea acesteia la nivelul administrației publice centrale; b) prezentarea opțiunilor (2-3 variante), considerate adecvate pentru soluționarea problemei identificate; c) analiza problemei, situației și a opțiunilor prezentate; d) prezentarea opțiunii optime recomandate pentru implementare a politicii publice, însoțită de o argumentare temeinic fundamentată. Plus la aceasta, pornind de la prevederile pct.27, documentele de politici trebuie să fie însoțite de analiza de impact pentru variantele posibile ale implementării, efectuată pînă la demararea procesului (ex-ante).</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul Strategiei a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii privind actele legislative.</p>
-----	---------------	--	---

		<p>2. A fost menționată necesitatea unei analize economico-financiare, ca parte componentă a unui proiect de lege, care, însă, lipsește și de care subiecții cu drept de inițiativă legislativă nu fac uz în argumentarea opțiunilor legislative propuse. Promovarea proiectului de lege fără o analiză economico-financiară indică asupra faptului, că se încearcă evitarea barierelor suplimentare în procesul de adoptare a legii, ceea ce nu aduce vreun beneficiu procesului de legiferare.</p>	<p>Nu se acceptă. Strategia prevede alocarea surselor financiare din bugetul instituției vizate, precum și din surse alocate de partenerii de dezvoltare.</p>
		<p>3. Pornind de la faptul, că titlul este elementul principal de identificare al actului legislativ, care trebuie să exprime cu claritate obiectul reglementării, recomandăm prezentarea acestuia în următoarea redacție: „<i>LEGE pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului protecției datelor cu caracter personal pentru anii 2013-2018 și a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei pentru anii 2013-2018</i>”.</p>	<p>Se acceptă. Completat</p>
		<p>4. Strategia pune accent pe măsurile de implementare a acesteia, pe acțiunile necesare de realizat, pe obiectivele specifice ce trebuie îndeplinite, însă reglementează vag mecanismul de monitorizare a implementării Strategiei și de evaluare a impactului. În textul Strategiei găsim referințe la obligația ministerelor și instituțiilor (vizate în Strategie) de a prezenta anual și la sfârșitul fiecărei etape rapoarte de progres privind</p>	<p>Nu se acceptă. În rubrica ce ține de monitorizare se menționează că „...controlul asupra monitorizării realizării prezentei Strategii va fi efectuat de către Comisia parlamentară de profil, precum și de către reprezentanții interesați ai societății civile.”</p>

		<p>rezultatele îndeplinirii acțiunilor incluse în Planul de acțiuni. Ulterior, în baza rapoartelor prezentate, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal va elabora rapoarte de monitorizare consolidate. În acest context notăm că monitorizarea eficientă a implementării Strategiei și evaluarea impactului poate fi efectuată doar cu participarea societății civile, întrucât monitorizarea și evaluarea din partea autorităților care implementează Strategia poate avea un caracter denaturat.</p>	
34.	ProMarshall	<p>Centrul Pro Marshall din Republica Moldova avizează favorabil proiectul Strategiei naționale de protecție a datelor cu caracter personal și Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei , cu următoarele sugestii:</p> <p>La proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a domeniului protecției datelor cu caracter personal pentru anii 2013-2018:</p> <p>1) Conform Capitolului IV. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI al Strategiei " Instituțiile vizate în Planul de acțiuni al Strategiei vor prezenta semestrial rapoarte de progres privind rezultatele îndeplinirii acțiunilor, în baza cărora, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova va elabora rapoarte de monitorizare consolidate. " p.19</p> <p>- nu sînt vizate clar instituțiile care vor prezenta semestrial rapoarte de progres.</p>	<p>Nu se acceptă. Rapoarte semestriale de progres privind implementarea Strategiei urmează să prezinte instituțiile indicate în rubrica „Responsabili” din Planul de acțiuni.</p>

		<p>Conform Capitolului IV. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI al Strategiei "Concomitent, controlul asupra monitorizării realizării prezentei Strategii va fi efectuat de către Comisia parlamentară de profil, precum și de către reprezentanții interesați ai societății civile." p.19</p> <p>- în Planul de Acțiuni nu sînt prevăzute acțiuni pentru Comisia parlamentară;</p> <p>- reprezentarea societății civile în Planul de Acțiuni este neclară. E necesar în Planul de Acțiuni de prevăzut concret organizațiile societății civile care vor desfășura activități de monitorizare e.t.c.</p> <p>Nu sînt clar menționate termenii și responsabilitățile pentru fiecare componentă în Planul de Acțiuni.</p>	Nu se acceptă.
		În Planul de Acțiuni nu sînt evidențiate sursele de finanțare	Se acceptă. Plan completat.
35.	Î.M. „Biroul de Credit” S.R.L	Î.M. „Biroul de Credit” S.R.L. comunică lipsa de obiecții și propuneri.	-
36.	Ministerul justiției	1. La proiectul de Lege propun numerotarea articolelor cu cifre arabe, începînd cu primul aliniat și terminînd cu ultimul și folosirea unei terminologii unitare.	Se acceptă. Proiectul modificat.

		<p>2. Se constată o discordanță în titlul proiectului Strategiei enunțat în cuprinsul proiectului de lege de aprobare a respectivei și nemijlocit în textul Strategiei, în cel din urmă fiind în plus cuvântul „națională”.</p>	<p>Se acceptă. Modificat în conformitate cu pct. 39 din Hotărîrea Guvernului privind aprobarea măsurilor adiționale la Programul Național de implementare a Planului de Acțiuni RM-UE în domeniul liberalizării regimului de vize, în care documentul de politici este denumit „Strategia națională ...”.</p>
		<p>3. Avînd în vedere aprobarea proiectului Planului de acțiuni privind realizarea Strategiei de dezvoltare a domeniului protecției datelor cu caracter personal pentru anii 2013-2018 prin anexa nr.2 la legea în cauză, se va exclude din denumirea anexei nr.1 referința la Planul corespunzător.</p>	<p>Se acceptă, denumirea planului exclusă.</p>
		<p>4. Cu referire la pct. 2.7.din obiectivul specific nr. 2, a se vedea prevederile art.199-201 din Codul civil privind esența consimțămîntului, momentul de producere a efectelor consimțămîntului, implicit imposibilitatea determinării esenței acestuia.</p>	<p>Nu se acceptă. Noțiunea de consimțămînt pentru prelucrarea datelor cu caracter personal este preluată din prevederile Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.</p>
		<p>5. Obiectivul specific 3. referitor la consolidarea capacităților administrative și instituționale ale Centrului, este valabil și necesar pentru toți operatorii de date cu caracter personal, în sensul Legii nr.133 din 8 iulie 2011, va presupune cheltuieli financiare și de altă natură, corespunzător subliniem asupra necesității completării notei informative la proiect cu fundamentarea economico-financiară a dispozițiilor proiectului, în conformitate cu art.20 al Legii nr.780-XVI din 18 iulie 2003.</p> <p>Urmează a se elucida sursele de acoperire a măsurilor tehnice ce presupune efectuarea de achiziții</p>	<p>Nu se acceptă. Obiectivul are drept scop consolidarea autonomiei și independenței Autorității Naționale de control al prelucrării datelor cu caracter personal, în conformitate prevederile cu Protocolului adițional la Convenția pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, cu privire la autoritățile de supraveghere și fluxul transfrontalier al datelor, ratificat prin Legea nr. 110 din 09 iunie 2011.</p>

		de echipament, de programe soft și acțiuni de dotare cu infrastructură.	
		6. Textul la Capitolul III ce stabilește că, costurile financiare și nonfinanciare aferente implementării Strategiei vor fi reflectate în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale și vor fi estimate de fiecare instituție în parte, reieșind din competențele funcționale și acțiunile ce urmează a fi realizate în baza Planului, urmează a fi exclus, întrucât poartă un caracter declarativ și nu ține nemijlocit de conținut.	Se acceptă. Textul exclus.
		7. Prevederea despre efectuarea concomitentă a controlului asupra monitorizării realizării prezentei strategii de către Comisia parlamentară de profil, precum și de către reprezentanții interesați ai societății civile, trebuie să se regăsească în textul legii de aprobare a strategiei în speță. Mai mult, fiind pertinentă coordonarea proiectului strategiei la acest aspect și cu subiecții vizați.	Se acceptă. Textul Legii modificat după cum urmează: „Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal va monitoriza implementarea Strategiei și va prezenta anual Comisiei parlamentare de profil informația privind implementarea Strategiei în cadrul rapoartelor de activitate.”
		8. Proiectul prezentat spre examinare necesită a fi perfecționat, în scopul respectării standardelor unice de formulare a documentelor de politici. Respectiv, capitolele „Introducere” și matricea SWOT ce evidențiază punctele forte și punctele slabe, oportunitățile, dar și amenințări ale domeniului protecției datelor cu caracter personal, urmează a fi excluse, întrucât acestea nu sînt proprii structurii unei strategii, iar textul respectivelor ține de cuprinsul notei informative la proiect.	Nu se acceptă. Considerăm aceste elemente importante și relevante, iar drept exemplu menționăm Strategia de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012-2015, aprobată prin Legea nr. 205 din 28 septembrie 2012; Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2020”, aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2013, Strategia națională de descentralizare, aprobată prin Legea nr. 68 din 05 aprilie 2012, Strategia energetică a Republicii Moldova pînă în anul 2030, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 102 din 05 februarie 2013 etc.

	<p>9. Se vor exclude referințele din subsol de pe tot parcursul textului, precum și cuvintele de legătură (spre ex. „astfel”, „în acest context”, „totodată”, „în acest sens” etc) care nu sînt specifice categoriei actului normativ.</p>	<p>Se acceptă. Textul Strategiei revizuit.</p>
	<p>10. Se propune numerotarea tabelelor, ce se va efectua în ordinea consecutivității expunerii acestora în textul strategiei.</p>	<p>Se acceptă. Textul Strategiei completat cu sintagmele „Tabel nr. 1” și „Tabel nr. 2”.</p>
	<p>11. Pe tot parcursul textului proiectului strategiei (cu precădere pct.1.3, 3.1) și planului (pct.3.1) sintagmele „actelor legislative și normative”, „cadrului legislativ și normativ” de substituit cu sintagma „actelor normative”.</p>	<p>Se acceptă. Textul sintagmele „actelor legislative și normative”, „cadrului legislativ și normativ” de substituit cu sintagma „actelor normative”.</p>
	<p>12. La activitatea de la pct.1.1 din plan se va indica expres actul legislativ în concordanță cu care urmează a fi efectuate prelucrările de date cu caracter personal.</p>	<p>Se acceptă. Completat cu sintagma „Legea privind protecția datelor cu caracter personal”.</p>
	<p>13. Acțiunea de la pct.1.3 ce vizează elaborarea codurilor de conduită pentru diferite sectoare, de a căror executare sînt responsabili operatorii de date cu caracter personal, nu este justificată din punct de vedere legal. O astfel de obligație de ordin normativ urmează să rezulte expres dintr-un text de lege, întrucît strategia sau planul nu vor putea servi drept tremei juridic în vederea solicitării de la operatori de a elabora aceste acte. Aceeași obiecție este valabilă în parte și pentru</p>	<p>Nu se acceptă. Acțiunea menționată vizează îndeplinirea obligațiilor prevăzute de cadrul normativ în domeniul protecției datelor cu caracter personal.</p> <p>Cu referire la elaborarea codurilor de conduită, de către operatorii de date cu caracter personal, menționăm că Centrul de Armonizare a Legislației a dat aviz pozitiv referitor la gradul de compatibilitate a acestei norme cu prevederile Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24</p>

		<p>acțiunea de la pct.1.4.</p>	<p>octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.</p>
		<p>14. Este imperioasă coordonarea proiectului prezentat și cu entitățile vizate la pct.2.2, 2.3, în vederea consultării opiniei acestora în raport cu prevederile respectivului proiect.</p>	<p>Nu se acceptă. Din grupul interinstituțional pentru claborarea proiectului Strategiei au făcut parte reprezentanți ai Cencelariei de Stat, proiectul fiind avizat de către aceștia fără propuneri și obiecții. Supimentar, proiectul Strategie a fost supus consultărilor publice, cu respectarea procedurilor ce vizează transparența în procesul decizional.</p>
		<p>15. La pct.2.2 pentru executarea căruia s-au indicat responsabili autoritățile administrației publice locale urmează a fi revăzută prin prisma principiului autonomiei locale, prevăzut la art.109 din Constituția Republicii Moldova și art.3 al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală. Potrivit acestui principiu, autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară. Între autoritățile centrale și cele locale nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege (art.6 alin.(3) din Legea prenotată). În temeiul prevederilor legale enunțate, autoritățile locale urmează a fi excluse de la pct.2.2 al proiectului, fie se va purcede la redactarea respectivului punct în sensul indicării autorităților publice locale în calitate de parteneri la efectuarea anumitor acțiuni.</p>	<p>Se acceptă. Autoritățile publice locale au fost incluse ca parteneri la efectuarea anumitor acțiuni.</p>

		<p>16. Se va revedea pct.2.2 și pct.2.3 acțiunile unu și trei, în partea indicării ca executori a Academiei de Administrare și instituțiilor de învățământ preuniversitar și universitar, din considerentul că, respectivele avînd statut de instituții publice (organizații necomerciale) constituie subiecte de drept independent, prin urmare nu ar putea fi obligate la asumarea anumitor sarcini. O soluție ar fi indicarea entităților menționate în calitate de parteneri, precum s-a specificat la pct.2.3 ultimele acțiuni.</p>	<p>Se acceptă. Entitățile menționate au fost indicate în calitate de parteneri.</p>
		<p>17. Întru facilitarea efectuării de referințe la acțiunile din plan, precum și a procesului de raportare, se propune efectuarea numerotării acțiunilor din cadrul fiecărei activități din plan.</p>	<p>Se acceptă.</p>